

Ugens tanke 2019

Nektar indeholder sukkerstoffer som er brændstof for bierne, mens pollen giver protein samt andre essentielle stoffer til bierne, især til afkommet. Blomsterne ville forsvinde, hvis ikke bierne bestøvede dem. Man regner med at ca. 80 % af de plantearter, der vokser i naturen i Danmark skal bestøves af insekter for at kunne danne frø og sætte frugt. Foruden de vilde bier, der er langt den vigtigste gruppe af bestøvende insekter, deltager sommerfugle, forskellige arter af fluer samt hvepse og aften-/natsværmere i bestøvningen. Vilde bier og andre bestøvende insekter er helt uundværlige i produktionen af en række forskellige fødevarer, især frugt, bær og grøntsager.

Jørgen Pedersen. Foreningen Vilde bier i Danmark

Når du ikke bruger elektronik længere, er der flere fordele, hvis andre kan få glæde af den. Mere end 80 procent af et givent elektronikprodukts CO₂-aftryk sættes under fremstillingen og transport og ikke i anvendelsesfasen.

Tage Majland, Tænk

Det globale energiforbrug voksede i 2018 med næsten det dobbelte af den gennemsnitlige hastighed siden 2010, drevet af en robust verdensøkonomi og øget behov for opvarmning og afkøling i dele af verden. Som en konsekvens heraf steg de globale energirelaterede CO₂-udledninger med 1,7 pct. til 33 mia. ton, og nåede dermed et historisk højdepunkt på trods af en betydelig vækst i vedvarende energi gennem det seneste år.

Det Internationale Energiagentur, IEA

Det er med til at styrke både vores egen og andres trivsel, når vi engagerer os i noget, der føles meningsfuldt. Når vi tager del i fællesskabet og føler, at vi bidrager til noget, der rækker ud over os selv.

Vibeke Koushede, Seniorforsker, Statens Institut for Folkesundhed

---

Vi, Ungdommen, er begyndt at handle. Vi kommer til at ændre menneskets skæbne, uanset om du kan lide det eller ej.

Vi har brug for, endelig, at behandle klimakrisen som en krise. Det er den største trussel i menneskets historie, og vi accepterer ikke den manglende handling, der truer hele vores civilisation. Vi vil ikke acceptere et liv i frygt og ødelæggelse. Vi har ret til at leve vores drømme og håb. Klimaændringer sker allerede. Folk døde, dør og vil dø på grund af det, men vi kan og vil stoppe dette vanvid.

I har svigtet os tidligere. Hvis I fortsætter med at svigte os i fremtiden, vil vi, de unge, selv sørge for den nødvendige forandring. Ungdommen i denne verden er begyndt at bevæge sig. Vi kræver, at verdens beslutningstagere tager ansvar og løser denne krise.

Fra Klimastrejke, Fridays For Future Danmark, på vegne af den internationale koordinering af klimastrejker

---

Så jeg tænkte, at andre i kvarteret måske var interesserede i at gøre det samme. Jeg tegnede en humlebi og lavede et lille opslag om Insekternes Befrielsesfront og skrev ”Vi mødes den og den dag. Jeg køber engblanding, og så sår vi”. Over halvdelen af grundejerforeningen mødte op, og det var alle typer. Al min fordomsfuldhed blev blæst omkuld. Det bekræfter mig i, at så mange mennesker ønsker at handle på det her.

Anders Morgenthaler. Forfatter, radiovært, filminstruktør mm.

Med al min viden om global opvarmning og med alt det, som jeg ser rundt omkring i verden – ekstrem vejr, skybrud, tørke, varmebølger, superstorme – mener jeg nu, at situationen er så alvorlig, at jeg ikke længere kan forsvare at flyve. Og derfor vil jeg holde op med det. Jeg ønsker ikke længere at være en del af problemet, jeg vil være en del af løsningen.

Jesper Grimstrup, teoretisk fysiker

”Fortidens synder”, bliver der sagt. ”Vi er blevet klogere i dag”. Men hvad ved vi egentlig om de sprøjtemidler, vi bruger i dag? Måske er de fremtidens synder, som om 20 år tvinger næste generation til at betale milliarder for at rense vandet, inden det sendes ud i hannerne til os forbrugere?

Thomas Roland. CSR-chef. Coop

Skulle det komme dertil, hvor termometeret yderligere tikker opad, er det ikke vejret, men mennesket, jeg frygter mest. For menneskets overlevelseshed er stor, og selv om strategierne for overlevelse er forskellige, deler de sig overordnet i to lejre: enten mod erkendelse af situationens kompleksitet og kollektive handlingsansvar. Eller også mod forfladigede forestillinger om, at man kan trække sig ind bag egne grænser.

Nøgternt set kan det måske nok lade sig gøre med nutidens migrationspres, men hvad sker der, når antallet bliver mange gange større? Eller når tørken og ubeboeligheden rammer stærke militære magter?

Lærke Malmbak. Journalist

Det er virkelig skæbnens ironi, hvis det en dag er os, der må flygte mod andre himmelstrøg, fordi det kun er den jyske højderyg, der står tilbage af Danmark.

Christiane Bjørg Nielsen. Skuespiller

Forestil dig, at en asteroide er på vej mod jorden. Vi ved med videnskabelig sikkerhed, at den vil ramme planeten inden for de næste 10 år og udlette store dele af civilisationen.

Videnskabsfolkene orienterer løbende på alle verdens mediestationer om asteroidens bane mod jorden og bliver stadig mere præcise i deres analyse af de voldsomme konsekvenser for menneskeheden.

Nu er det centrale spørgsmål: Hvordan vil verdenssamfundet reagere på så altomfattende en katastrofe? Det bedste gæt er, at vi vil opleve et globalt enestående og tæt koordineret samarbejde om at destruere en så dødbringende, ydre fjende, og i bedste *Science fiction*-stil redde menneskeheden fra dens hidtil farligste trussel.

I realiteten er asteroiden på vej mod jorden. Lad os kalde den ”klimaforandringerne”.

Erik Rasmussen. Tidl. Chefredaktør Børsen

Danmark og verdens andre rige lande har konsekvent og i samlet flok ignoreret, at klimakatastrofer rammer fattige mennesker, der ingen andel har haft i at skabe den globale opvarmning. Det er uansvarligt, uværdigt og decideret pinligt.

John Nordbo. Care

Som 13-årig kan man spekulere over, hvorfor nogle voksne siger, at det er de unge, der skal redde kloden. Man kan ikke lade være med at tænke, at det er, fordi de voksne ikke orker at gøre det rigtige. Det er også virkelig dobbeltmoralsk, når voksne snakker om næstekærlighed, men ikke gør noget ved den globale opvarmning. For jeg kan ikke se næstekærligheden i at efterlade vores planet døende til den næste generation. Vores planet er så smuk, så fin, og den advarer os gennem voldsommere vejr, men der er ikke nok, der lytter. Det er frustrerende, når man som 13-årig ved, at jordens skæbne bliver afgjort i disse år, og at der ikke bliver gjort noget.

Mathilde Boserup Lerche, skoleelev

---

50 % er prisen på reparationer steget siden 2000. I samme periode er prisen på nye fjernsyn og radioer faldet med over 50 %.

Danmarks statistik

Vi skal også stå sammen om at løse klimaforandringerne. Det er en af vores største udfordringer overhovedet – som samfund, som generation, som verden.

Lars Løkke Rasmussen. Statsminister

Ugens tanke 2018

Vi er i gang med at genfinde værdien af andre og det at være sammen. Jeg kender flere i 30'erne, der udtrykker, at de ikke gider have sig selv som projekt længere. Det at være noget for andre giver os også værdi som mennesker... Generelt handler det om at få skabt bedre forhold for blandt andet fællesskaber, hvormed vi kan forebygge mistrivsel frem for at reparere på det enkelte individ, når det mistrives.

Mette Thingstrup. Forfatter til ”Absalon – et moderne folkehus”

Vi er blevet mere bevidste omkring forbruget af ressourcer. Køb-og-smid-væk-samfundet er smidt i skraldespanden. Man ser det inden for madspild – ja, nærmest inden for alt. Der er gang i en bevidsthedsændring, som ruller sig mere og mere ud.

Udviklingen er et udtryk for, at man er mere bevidst om, at vores blå planet har begrænsede ressourcer. At købe genbrug og sælge sine brugte ting er en måde at udtrykke på, at man rent faktisk bekymrer sig om fremtiden.

Vi er gået fra en ubekymret forbrugeradfærd til en mere reflektiv forbrugeradfærd, og så til der, hvor vi er nu. Nu kan vi tale om en forbrugeradfærd, hvor den her bevidsthed bare er indbygget og ikke noget, man længere tænker så meget over.

Ole Storm Jørgensen. Forbrugerekspert. Erhvervsakademiet Dania

---

Det hændte på et teater, at der gik Ild i Coulisserne. Bajads kom for at underrette Publicum derom. Man troede, det var en Vittighed og applauderede; han gjentog det; man jublede endnu mere. Således tænker jeg, at Verden vil gå til Grunde under almindelig Jubel af vittige Hoveder, der troede det var en Wits.

Søren Kirkegaard

Man skal jo være både blind og døv i dag, hvis man ikke kan se, at vi står med et gigantisk klimaproblem, som vil ramme os alle sammen, hvis vi ikke kommer med nogle løsninger. Jeg kan jo se, hvad der foregår, og jeg kan høre, hvad klimaforskerne siger. Det er et problem, som jeg gerne vil være med til at løse, for ellers vil vore børn og børnebørn stå tilbage med hele balladen.

Professor Jens Kehlet Nørskov. Leder af Center for Katalyseteori, DTU. Forsker i kunstig fotosyntese

---

Ja, vi føler os både svigtet politisk og af de tidligere generationer. Som unge kan man godt blive frustreret over, at der ikke er blevet taget mere ansvar for vores jord. Nu er vi en ny generation, der træder ind i en verden, der ikke er blevet forvaltet særlig godt på miljø- og klimaområdet. Det er en kæmpe opgave, der ideelt set kunne været blevet løst før, so vi er nødt til at samle op. Det er egentlig ikke et spørgsmål, om vi vil. Vi er nødt til det, for vi har ikke mere tid at løbe på.

Esther Michelsen Kjeldahl. Den Grønne Studenterbevægelse

Her er det vigtigt at lægge mærke til, hvordan skovbundens organismer: dyr, svampe og bakterier, i et langt forløb nedbryder løv, kviste, blomster, bark, ved og dyriske rester til deres mineralske bestanddele. De gør det for at få fat i den energi, der er lagret i resterne. Undervejs udskiller de alt det overskydende kulstof i form af CO₂, mens de bundne mineraler i materialet frigives til jordvandet, og til slut opstår der et mørkt og tungt fordøjeligt reststof, nemlig humus.

Nedbryderne gør altså skovens affald til genbrugsmaterialer: Mineralerne kan uden videre optages og indbygges i træernes organismer. Humus er det stof, som gør skovbunden mørk, fugtbevarende og porøs. Nedbrydernes egen afføring og deres døde kroppe øger variationen i fødeudbuddet for andre nedbrydere, og på den måde ombygger nedbryderne jorden, så den langsomt bliver rigere og mere velegnet til plantevækst.

Sten Porse og Jens Thejsen. Forfattere. ”Bytræer – økologi, biodiversitet & pleje”

Når man ser, hvem der udleder flest drivhusgasser, er billedet entydigt: Fattige udleder mindst. Rige mest. Den fattigste halvdel af kloden står tilsammen for 10 procent af al CO₂. De 10 procent, som er rigest, står for 50 procent. Hver amerikaner forbruger 25 tons CO₂, hver dansker 19 tons, hver inder 1 ton. Hvorfor denne forskel? Fordi rige har råd til at forbruge mere. Så enkelt er det.

David Trads. Journalist og kommentator

Der er en usund drift i vores økonomiske strukturer. Medmindre markedet besinder sig, fører den slags udvikling kun til et kollaps. Vi skal skabe incitament og strukturer, der gør det mere naturligt for store kapitalfonde at søge mod andre investeringer.

Unoterede selskaber, infrastruktur og vedvarende energi. Der skaber vi reel værdi.

Der er ingen værdiskabelse, bare fordi C20-indekset stiger. Finansielt afkast er ikke lig med værdiskabelse. Det er ikke sundt.

Lars Pehrson. Direktør. Merkur Bank

Jeg tror ikke, det nytter at tænke på, hvad andre gør; vi må alle gøre noget (*for klimaet*). At en anden part ikke gør noget, er ingen undskyldning for ikke at handle.

Taro Kono. Udenrigsminister. Japan

Som forbrugere vil vi gerne handle med god samvittighed, og der er genbrug jo noget af det bedste, vi kan gøre. Der er kommet en bevidsthed om, at det er dumt at købe og smide gode ressourcer ud.

Vibeke Myrtnue Jensen. Politisk rådgiver. Forbrugerråddet Tænk

---

Hvert lille skod på jorden er altså en lille miljøbombe. I bedste fald samles den op af park- og rengøringsmedarbejderen. I værste fald tager småbørn det i munden, mens hunde tygger på det, og duer æder det. Skodderne kan også ende i vandmiljøet og forgifte dyr og planter. Eller ende i afløbsbrønde hvor giften lækker og spredes i naturen samtidig med, at filtrene bidrager til at stoppe rørene.

Kristin Pineda Svenske. Utemiljø

Vores vision er at skabe en cirkulær økonomi i Danmark, som udnytter 99 % af ressourcerne – enten som genbrug, som genanvendelse eller som grøn energi. Den sidste ene procent er den buffer, vi skal bruge til at deponere affaldet for en stund, indtil vi i fremtiden kan udnytte det bedre – eller til evig tid, hvis affaldet indeholder miljøfarlige materialer, vi aldrig vil have tilbage i vores liv.

Dansk Affaldsforening

Der er i dag flere klimaflygtninge end mennesker, der flygter fra krig. Mangel på ressourcer og mangel på adgang til ressourcer er medvirkende faktorer til flere krige.

NOAH Årsberetning 2017

I de sidste 70 år har vækst i bruttonationalproduktet (bnp) stået som de europæiske landes vigtigste økonomiske mål. Men i takt med at vores økonomier er vokset, er vores negative påvirkning af miljøet også taget til. Vi overskrider nu det forsvarlige råderum for menneskehedens aktiviteter på denne planet, og der er ingen tegn på, at de økonomiske aktiviteter bliver afkoblet fra ressourceforbruget eller forureningen i noget nær det påkrævede omfang. At løse europæiske landes sociale problemer forudsætter i dag ikke mere vækst. Det forudsætter en mere rimelig fordeling af de indtægter og den velstand, vi allerede har. Vækst er også blevet sværere at opnå på grund af aftagende produktivitetstigninger, mætning af markedet og ødelæggelser af økosystemerne. Hvis disse tendenser fortsætter, vil Europa muligvis opleve nulvækst i løbet af det kommende årti. Lige nu forsøger vi at stimulere væksten ved at øge gældsætningen, ophæve miljølove, øge arbejdstiden og afvikle det sociale sikkerhedsnet. Dette stædige fokus på vækst for enhver pris splitter vore samfund, skabe økonomisk ustabilitet og underminerer demokratiet.

236 europæiske forskere inden for samfunds- og naturvidenskab

---

Siden fandt jeg ud af, at generationerne før mig *var* bevidste om klimaforandringerne. Faktisk havde man kendt til problemet i flere årtier, men af en eller anden mystisk årsag var det aldrig blevet taget seriøst.

Og jeg forstår dem godt. Jeg misunder de generationer, der ikke voksede op med at skulle bekymre sig om indlandsisen, CO₂-udslip og forsvindende skovarealer. Hvor gad jeg godt kunne spise en hakkebøf uden at tænke over, hvordan det belaster kloden.

Mine jævnaldrende og jeg kommer aldrig til at opleve den frihed.. Mine forældres gave er min generations forbandelse.. Vores forfædre har ødelagt kloden. De har overladt det til mig og min generation at rydde op efter dem.

Donya Nora Lykkeberg, gymnasieelev

Vores vision er at skabe en cirkulær økonomi i Danmark, som udnytter 99 % af ressourcerne – enten som genbrug, som genanvendelse eller som grøn energi. Den sidste ene procent er den buffer, vi skal bruge til at deponere affaldet for en stund, indtil vi i fremtiden kan udnytte det bedre – eller til evig tid, hvis affaldet indeholder miljøfarlige materialer, vi aldrig vil have tilbage i vores liv.

Dansk Affaldsforening

Vi har i år haft en række forhandlinger om forskellige dele af EU's klimalovgivning, som handler om at omsætte løfterne fra Paris-aftalen i 2015 til lovgivning. Det gjaldt reglerne om handel med CO₂-kvoter, andelen af vedvarende energi og kravet til energieffektivitet i bygninger. Ingen af de steder var Danmark blandt de lande, der skubbede på for højere ambitioner. Det var ret forbløffende. En række lande var igen og igen med helt fremme – Sverige, Luxemburg, Portugal, Frankrig. De tog altid lederskabet. På ingen af disse områder støttede Danmark de mest ambitiøse lande, men var mere stille og midtsøgende.

Det er ikke kommet fra den ene dag til den anden. Det har været i gang i nogle år, hvor vi har set Danmark forsvinde, hvilket står i kontrast til den rolle, Danmark spillede, da man havde EU-formandskabet i 2012. I dag kender jeg ingen hverken i miljø-ngo'er eller progressive organisationer her i Bruxelles, der ville nævne Danmark som lederen på hverken klima- eller energiområdet.

Wendel Trio. Direktør. Climate Action Network

Man kan ikke fjerne sprøjtegiften fra grundvandet, så hvis først grundvandet er forurennet, skal vi slås med problemet de næste 30-100 år. Tiden er inde til at forbyde brug af sprøjtegift dér, hvor grundvandet dannes og pumpes op, så også vores børn og børnebørn kan få rent drikkevand.

Maria Reumert Gjerding, der er præsident i Danmarks Naturfredningsforening

---

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, som Danmark har tilsluttet sig, kan med fordel udfoldes lokalt og nationalt. Det er mål om bæredygtige byer og lokalsamfund, om bæredygtig energi, rent vand, klimaindsatsen, og sundhed og trivsel. Vi efterlyser derfor nye ambitiøse visioner i fagbevægelsen, der kan give os alle håb. Visioner, der har klima højt på dagsordenen, og som samtidig fremmer de handlinger, vi mener er akut nødvendige.

Dorte Steenberg. Næstfmd. Dansk Sygeplejeråd

Line Gessø Storm Hansen. Næstfmd. Dansk Sygepleje, Syddanmark

---

Det burde koste knap 500 kroner pr. ton at udlede CO₂, hvis det skulle afspejle de samfundsøkonomiske omkostninger ved de skader, som klimaforandringerne forvolder.

De økonomiske vismænd

Jeg er i USA i øjeblikket, og her har jeg aldrig set så meget fokus på klima, som der er nu, selv om Trump har trukket USA ud af Paris-aftalen. Så jeg er ikke så pessimistisk, selv om der er backlash mod globalisering. Jeg tror måske, at de desperate forsøg på at holde fast i verden, som den var, er et bevis på, at tingene faktisk er ved at ændre sig.

Katherine Richardson. Professor i biologisk oceanografi KU. Tidl. Fmd. for regeringens Klimakommission.

Vi har fået flere spillere på banen. Vi har fået pensionskasserne ind, så de kan give pensionsopsparene smør på brødet, når de bliver pensionister. Og Danmark er blevet et center for finansiell nytænkning.

Anders Eldrup, dir. Copenhagen Infrastructure Partners

Vindmøller er ikke og bliver aldrig rentable... Det er roterende religionsvandvid.

Leder i Jyllands-Posten i 1970'erne

Der er ingen tvivl om, at vi har ualmindelig travlt, hvis vi skal nå målene i Paris-aftalen. Noget skal være politisk ledet, andet drevet af forbrugerne og virksomheder. Omkostninger på vind og sol er reduceret så hurtigt og så meget, at ingen kunne forudse det på forhånd. Men så skal der arbejdes mere med at bruge elproduktionen til så mange formål som muligt inden for transport, varme og industri.

Henrik Poulsen, dir. Ørsted

Man kan nå langt med mere halmrige kornsorter til biomasse, forbedret høstudstyr, bioraffinering og flerårige afgrøder (græs, pil og poppel).

Med disse tiltag og optimeret skovbrug kan man potentielt producere lige så mange fødevarer og foder som i dag, samtidig med at der produceres op imod 10 mio. tons biomasse svarende til 20 procent af vores naturgasforbrug og 30-50 procent af vores benzin- og dieselforbrug.

Hans-Henrik Jørgensen, fmd. Jordbrugsakademikerne

Som arkitekter og byudviklere kan vi vælge at gå med eller imod vores nationale tendens til at trække os fra fællesskabet. Vi kan – bl.a. ved hjælp af almene boliger – være med til at signalere, at der også kan findes tilbud til dem, der vil og tør fællesskabet. At man også kan vaske og tørre sit tøj i en fælles vaskekælder, indtage sine måltider i selskab med andre mennesker eller bare passe sig selv i et mellemrum i nærheden af andre mennesker.

Dorte Mandrup, Arkitekt

Burde spildevand i virkeligheden kaldes ressourcevand?

Landets renseanlæg er i hvert fald blevet langt bedre til at hente ressourcer, som energi, ud af spildevandet. Flere renseanlæg producerer mere energi, end de bruger. Samlet set har renseanlæggene firedoblet mængden af solgt energi i perioden 2010 til 2017. Hertil kommer den mængde energi, som renseanlæggene producerer og anvender internt på renseanlæggene.

Rapport fra Miljøstyrelsen

I modsætning til enårige afgrøder vokser de flerårige afgrøder hele vækstsæsonen og kan dyrkes med en halvering i kvælstofudvaskning og pesticidforbrug, og med en markant større drivhusgasreduktion”

Uffe Jørgensen, Centerleder, Center for Cirkulær Bioøkonomi, Aarhus Universitet

---

Jeg er bange for, at vi prioriterer viden om verden så lavt i disse år, at vi ikke ser virkelighedens problemer i øjnene. Vi har aldrig været mindre i kontakt med vores omgivelser og med kloden, end vi er netop nu. Vi har mistet ideen om, at når man tager noget, skal man give noget andet tilbage, og vi har fået en fornemmelse af, at vi kan nøjes med at rage til os i stedet for at være en del af noget større. Derfor fortsætter vi bare derudaf uden at tænke over konsekvenserne. Og vi lytter heller ikke længere. Hverken til jorden eller til de forskere, der undersøger den.

Eske Willerslev, DNA-forsker

Med sine 17 mål for bæredygtig udvikling, og sin tilslutning fra 193 lande, udgør FN's verdensmål den største og mest ambitiøse fælles kontrakt, der er skabt for verdens fremtid.

Katrine Dietrich

Der kan være mange forklaringer på, hvorfor der er så mange der er ramt af ufrivillig barnløshed, men den kraftige stigning i brugen af kunstig befrugtning gennem de seneste 30-50 år, kan være et tegn på, at miljømæssige påvirkninger kan være en del af forklaringen. Og når dette er sket i takt med, at vi mennesker udsættes for flere og flere kemikalier, kan man ikke lade være med at spekulere i, om der er en sammenhæng.

Anders Rehfeld, læge og ph.d., Klinik for Vækst og Reproduktion, Rigshospitalet

---

Jeg håber ikke, at politikerne hopper på konsulenternes idé om at sælge danskernes vandforsyninger for at få en kortsigtet gevinst.

Allan Weirup, Administrerende direktør i Danske Vandværker

Rusland har indset behovet for at beskytte vores umådelige naturrigdomme. Men vi er ikke kun drevet af hensynet til natur og miljø. Der ligger en gylden fremtid i den cirkulære økonomi.

Sergej Ivanov, Miljøminister, Rusland

Jeg vil gerne advare mod, at man gør hele forsyningssektoren til et investeringsobjekt, hvor private selskaber kan opkøbe forsyningselskaber med henblik på at skabe profit. Vi har flere steder i vore nabolande erfaring for, hvordan private selskaber overtager forsyningselskaber, og der skræmmer sporene. Det samme er gældende i de få tilfælde i Danmark, hvor man har forsøgt samme eksperiment. Det giver ikke lavere regninger for forbrugerne, tværtimod. Det giver højere priser og en gigantisk ekstraregning for samfundet, når der skal ryddes op.

Kim Mortensen Direktøren for Dansk Fjernvarme

En ting virker oplagt. Tog og busser, som vi kender dem i dag, synger på sidste vers. En centraliseret infrastruktur med stoppesteder og især stationer vil være historie. Det vil være slut med at vente op til timer for at komme med tog eller en bus... efter alt at dømmes kommer førerløse fartøjer, drevet af el eller en anden bæredygtig teknologi, til at revolutionere vores samfund. Og i højere grad end vi forventer.

Jeppe Eimose Waagstein, ph.d.-studerende i datalogi, KU

Dyr er en vigtig og integreret del af det økologiske kredsløb. Ligesom i naturen kan dyr også spille en vigtig rolle i havens kredsløb, hvis vi lader dem. Inddragelse af høns i dyrkning af grøntsager og andre afgrøder giver på mange måder god mening. Høns har egenskaber, der kan lette vores arbejdsbyrde og forbedre jordens frugtbarhed. Vi skal blot lade dem gøre

det, de gerne vil.

Karoline Nolsø Aaen og Tycho Holcomb, Permakulturhaven.dk

Mange mennesker i bunden oplever, at systemet i Vesten er uretfærdigt og ikke arbejder for dem. Og der er voksende dokumentation for, at de har ret. Frihandel skaber nemlig ulighed og arbejdsløshed. Vreden mod systemet har rod i virkelige problemer.

OECD - Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling

Haver kan være oaser for liv, der giver en hel del insekter mulighed for at finde føde, og det tiltrækker fugle og andre smådyr. Der skal ikke så meget til for at understøtte en god biodiversitet.

Morten Strandberg, Inst. For Bioscience ved Aarhus Universitet

---

* Naturen er menneskets bedste lærer.

* Brug det eksisterende til at skabe nyt.

* Økonomi er kulturens tjener.

Soichiro Fukutake, japansk rigmand

Behovet for natur er grundlæggende for os. Det er skrevet ind i vores DNA. Men vores måde at leve på har rykket os så langt væk fra naturen, at den mentale sundhed er udfordret som aldrig før, og meget tyder på, at vi er ved at sætte flere generationer af børn og unge over styr naturmæssigt. Missionen .. er at minde forældre om, at de skal huske at bruge naturen selv, men også at de skal gøre det for deres børn. Det er så sundt og så simpelt. Det er en af de allervigtigste former for medicin.

Peter Qvortrup Geisling, TV-doktor på bl.a. Sundhedsmagasinet

---

Når man går uden om kødet og kun vælger det grønne i kantinen, får man af og til spørgsmålet: Hvorfor spiser du ikke kød? Spørgsmålet er forståeligt og legitimt. Eller er det? ... forestil dig, at veganeren eller vegetaren spørger kødspiseren: Hvordan kan det være, at det er så vigtigt for dig at spise kød, at du aktivt bidrager til klimaforandringerne, der kan sætte vores civilisation over styr?

Rasmus Willig, sociolog og forfatter

Jesper Dalgaard Pøler, filosof og kommunikatør

Fjernelse af halm til kraftvarme reducerer jordens kulstofindhold markant allerede efter 5 år. Brænder vi også alt biogødning og husdyrgødning af mindskes jordens frugtbarhed i truende grad.

Lars Stoumann Jensen, professor, KU Life

Klimaforandringerne vil igangsætte helt nye typer af konflikter og flygtningestrømme, der også vil påvirke Danmark. Flere hundrede millioner mennesker vil være drevet på flugt som følge af klimaforandringerne i slutningen af dette århundrede.

Kort sagt: Klimaforandringerne begrænser kommende generationers mulighed for at leve et godt liv.

Folketingsmedlemmerne Jens Joel (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Christian Poll (Alternativet), Ida Auken (R), Pia Olsen Dyhr (SF)

Svarene fra de lande, der tjener kassen på at udvinde fossile brændsler, er generelt det

samme som det danske. Når det kommer til den praktiske politik, er alle lige som Trump: jo mere kul på, des bedre. Det er muligt, at vi samlet skal udfase, men det skal ikke være vores reserver, der forbliver i undergrunden.

Bo Lidegaard, journalist

Det er ikke en menneskeret at forurene luften for andre. Derfor skal vi have dieselmotorerne udfaset.

Frank Jensen, Overborgmester, København

Dansk landbrug er storforbruger af sprøjtegifte, der kan spores i vores mad, drikkevand, urin og jorden. Faktisk sprøjtede landbruget i 2015 med 842 tons glyphosat – en mængde, der svarer til 222 liter Roundup i minuttet hele året rundt.

Birgitte Lesanner, Chef for Greenpeace Danmark

Vi ser det som forbrugernes kvittering på, at de ønsker færre sprøjtegiftrester. Vi ved, det er årsag nummer et til, at folk begynder at træffe et økologisk valg.

Thomas Roland, CSR-chef, COOP

Kun 10 procent af Danmarks areal bruges i dag på at dyrke planteafgrøder til mennesker.

Birgitte Lesanner, Chef for Greenpeace Danmark

Måske er der en mental barriere inde i hovedet på mange af landets økonomer og beslutningstagere, hvor man ikke kan ryste den fejlopfattelse af sig, at investeringerne i grøn omstilling er en form for politisk wellness – noget der øger den samfundsmæssige feel good-faktor. Man må bare sige, at hver gang vi er gået forrest på det grønne område, har det kastet en kolossal eksportindustri af sig.

Per Christensen, forbundsformand 3F

Ingen af os kan smage forskel. Og jeg er ret sikker på, at hvis der var en smagsforskel, så ville børnene reagere. Vi drikker ret meget vand her i familien, og der har ikke været så meget som et pip om, at smagen er anderledes efter vi er gået over til det blødere vand.

Rasmus Holm, beboer i Brøndby hvor der er etableret blødgøringsanlæg på vandværket

---

Med store bedrifter ser vi ofte store marker og mindre natur, og jorden er ofte båret af få monokulturer. Alt dette belaster også det økologiske råderum for de vilde dyr og planter, biodiversiteten falder. Dertil at meget vand rørlægges, hegn fjernes og mængden af insekter falder, bier dør og nye pesticider findes til stadighed i vores drikkevandsboringer. Man kan sige, der er både røde tal på bundlinjen hos landbruget og hos naturen.

Kim Qvist, Dir. Danmarks Økologiske Jordbrugsfond

Forbruget af pesticider blandt private haveejere falder... I 2016 blev der solgt, hvad der svarer til 20,1 ton aktivstof. I 2007 var det 63 ton.

Danske anlægsgartneres blad "Grønt Miljø"

Alle vil udvikling – ingen vil forandring

Søren Kierkegaard

Avisen The Guardian har taget en beslutning om, at klimaskeptikere meget gerne må ytre sig, bare ikke i deres avis. De må, med avisens ord, gerne spille deres egen tid i andre fora, bare ikke i deres. Det vil klæde DR såvel som andre medier i Danmark at tage samme beslutning.

Mikael Bellers Madsen, Projektleder, Tænketanken Concito

Vi lever i en tid, hvor vi benægter fakta, om hvor slemt det faktisk står til med verden. Temperaturen stiger og stiger, og vi udrydder dyr og plantearter i et omfang, vi ikke har set tidligere. Vores børn kan med rette spørge: Hvordan kunne I lade det ske? I vidste det jo godt! Der var så mange advarsler!

Spørgsmål stillet af vores børn er de mest kritiske og væsentlige for vores tid, og vores svar til dem er derfor af afgørende moralsk karakter. Nok kan vi undslippe en kollegas spydige bemærkning om, at det da vist er blevet til lidt vel mange flyrejser det sidste år, men ikke vores egne børns. De svar vi leverer til dem, er i princippet svar, der afslører, om vi overhovedet har taget ansvar for dem, eller om vi har været passivt medvirkende til, at de kan se enden på det, vi i dag forstår ved vores civilisation. Det er jo situationens alvor. Vi kan ikke lege skjul og tagfat længere. Vi er blevet fanget, og nu er vi dén.

Rasmus Willig, Sociolog og lektor, RUC

Selvfølgelig vil vores børn snart bede os om at aflægge regnskab for vores adfærd på kloden. Selvfølgelig vil de spørge: Det går da godt, ikk' far? De kan jo se, hvordan vi opfører os, hvordan vi kører rundt i kæmpe biler, æder kød som gale og flyver verden rundt. Men det ærlige svar er: Nej, det går ikke godt, det går faktisk ad helvede til. Og vi forældre er ikke ofrene her – det er os, der er gerningsmændene.

Arne Johan Vetlesen, professor i filosofi, Oslo Universitet

Kul er dødt. Det er meget højt spil at investere i kul.

Jim Barry, global chef for infrastrukturinvesteringer hos verdens største kapitalforvalter, amerikanske BlackRock

---

Det er ekstremt svært at måle, hvordan pesticider påvirker den enkeltes sundhed, men der er så mange tegn på, at sprøjtemidlerne påvirker børns sundhed og kan medvirke til at give adfærdsforstyrrelser, lavere intelligens og mindsker kvinders fertilitet. I New York har man blandt andet set, at hjernens udvikling hæmmes hos børn født eller opvokset i hjem, der er sprøjtet med insektmidlet chlorpyrifos.

Helle Raun Andersen, Lektor og ph.d. i miljømedicin, Syddansk Universitet

---

En ressource, kalder vi olien, skønt den er en gift. Vækst taler vi om, som om økonomien var en af naturens organismer, skønt ingen blåhval bliver længere end tredive meter, og intet menneske vokser sig højere end to en halv meter uden at trues af knoglebrud og organsvigt. Kun kræftceller kender ikke til grænser i deres vækst, men de ender også med at slå deres vært ihjel.

Carsten Jensen, forfatter

Det er en samfundsøkonomisk dårlig forretning ikke at investere i forebyggende indsats med pesticider i grundvandet. Det er nemlig dyrt at betale for afværgeboringer, at tage boringer ud af drift eller at etablere ny i stedet. Lokale vandværker bruger hvert år mange millioner kroner af deres forbrugeres penge på at håndtere forurening af grundvandet med blandt andet tilladte stoffer som bentazon og glyphosat, så de kan sikre rent vand i hanen.

Omkostningerne kan ses direkte på deres vandkunders regninger.
Carl-Emil Larsen, Direktør DANVA

Billedsproget på Samvirkes forside er en forsøg på at lave en lidt provokerende, men også emotionel fremstilling af det dilemma, de behandler. Jeg var i går rundt i Kvickly i Albertslund for at spørge kunderne, hvad de tænker, når de ser det her billede. Der var ikke nogen, der var skræmt af den forside. De synes, den var kreativ og sjov, og alle kunne godt afkode, at selvfølgelig spiser man ikke salat, mens man har et åndedrætsværn på. Så jeg vil sige ja, den går til grænsen, men den holder sig indenfor den.
Thomas Roland, CSR-chef, Coop

Må vi komme med et alternativt forslag til at bo i København centrum? For der er faktisk, selv om det måske er et chok for nogen, en verden uden for København og Vestvolden. Steder, hvor man kan bo i grønne omgivelser og let og enkelt komme ind til København, hvis man da ikke arbejder på en af de 350.000 arbejdspladser, som findes herude. Københavns omegn tilbyder alt, hvad hjertet begærer, og har løsningen på, hvor alle de nye mennesker, som flytter til hovedstaden, skal bo. Næsten.
Thomas Gyldal Petersen (S). Michael Ziegler (K). John Engelhardt (V).
Borgmestre i hhv. Herlev, Høje-Taastrup og Glostrup

Økologien buldrer frem i verden, og det er der en grund til. Gift er ikke sundt for os mennesker, haven, vandet og alt derimellem. Men det er nemt, og nogle tror, at det er nødvendigt. Men jeg vil påstå, at økologisk havedyrkning er nemmere og så sandelig mere nødvendigt. Samtidig er det smukt, frodigt, mangfoldigt og fuld af kriblekrable, der rummer livets skønhed i en smuk balance.
Signe Schrøder, Formand Landsforeningen Praktisk Økologi

I dag overproducerer vi, fordi vi endnu ikke magter at forestille os et samfund med et andet fundament end penge-, stof- og energistrømmen igennem et produktionsapparat, som samtidigt genererer ressourceknaphed og forurening.
Niels From, Cand. Scient, Lektor emeritus

Det giver ikke mening at være økologisk forbruger, og så gå ud at sprøjte sin have.
Rikke Lundsgaard. Landbrugspolitisk seniorrådgiver DN

Jeg prøver altid at fortælle folk, at man skal lære at skelne mellem patogene bakterier og virus (altså dem der fremkalder sygdom) og så de ikke-patogene bakterier, som der er langt flest af. Jeg vasker ikke mit barns hænder, når vi har været i skoven, men jeg er faktisk mere hysterisk end gennemsnittet med at vaske dem, når han har været i børnehaven, på biblioteket eller en offentlig legeplads.
Julie Antvorskov, Seniorforsker, Bartholin Institutet, Rigshospitalet

---

Plastikstykker hører selvfølgelig ikke hjemme i havet. Men jeg er mere bekymret for, hvordan vi stopper vores uhemmede brug af plastik på land... Afbrændingen af de store mængder plastik resulterer i, at dioxiner og andet skidt flyver op i luften, ud i havet og ender i mine fisk, som jeg så ikke kan sælge. Det er nok den største trussel mod fiskeriet. Så vi skal have løst plastforureningen på land, ikke kun i havet.
Thomas Thomsen, Fmd. Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening

---

At være modstander af overforbrug og spild er gammelt gods. Min farfar, en konservativ, religiøs murermester i Hillerød, ville væmmes ved politikere, der opfordrer os til at ”forbruge os ud af krisen”, og over modernitetens brug-og-smid-væk-mentalitet. Nøjsomhed har været en grundværdi, siden den første stenaldermand lavede forråds-kammer til vinteren. Det er den ældste dyd i verden. Det er dem, der hylder væksten og forbruget, der er den historiske undtagelse.

Lars Dahlager, journalist

Da jeg sidste år sejlede med Plastic Changes ekspeditionsskib i Stillehavet, oplevede jeg på egen hånd, hvordan selv en miljøorganisation og dens frivillige er viklet ind i plastikstrukturerne... på trods af at vi sejlede for en sag, og selv om vi alle var opmærksomme på vores plastikvaner, så blev plastikmaling stadig slidt af skroget, plastikfibre slidt af sejlet og plastiks-service tabt overbord... som vores samfund ser ud på nuværende tidspunkt, er meget få mennesker i stand til at komme helt fri (af plastik). Det vil nok kræve, at vi flytter ud i en skov langt borte og starter forfra. Og har vi egentlig lyst til det?

Johanne Methmann Targaard, antropolog

Secondhand fylder meget, især for dem, der går på det almene gymnasium. De er ikke vokset op med energikrise, men med global opvarmning, og de er bevidste om, hvilket aftryk de sætter. Især pigerne.

Søren Østergaard, forfatter

Hele tanken er, at vi vil opfordre folk til at deles om det, de ikke har brug for at eje. Okay, selvfølgelig skal man have ret til at eje sit eget hjem, sine møbler og den mad, man spiser. Men det er ikke nødvendigt at eje sin egen boremaskine. Vi vil gerne lave om på den holdning, at der er status i at eje en masse ting, og at vi skal konkurrere med hinanden om, hvem der ejer mest. Ting er for mig noget, der ikke er vigtigt. Vi kan enten begynde at dele med hinanden nu, eller vi kan blive tvunget til det på et senere tidspunkt, når manglen på ressourcer bliver mere akut.

Chris Hellawell, stifter af The Edinburgh Tool Library

Men Vestegnen lever og ånder. Der bor omkring 250.000 mennesker.. De fleste af dem elsker at bo der: Der er kort afstand mellem rådhuset og beboerne, der er masser af fredelige parcelhuskvarterer med huse, der kan købes af sygeplejersker, sekretærer, politifolk og skolelærere. Man kender borgmesteren, der er gode skoler og fine biblioteker. Der er fantastisk opbakning til sportsklubberne, og med den planlagte letbane tages presset forhåbentlig af indfaldsvejene. Der er tolerance og højt til loftet. Man kan gå ned i sin lokale Emmerys i sine slaskede jogge-bukser (nå nej, der er ingen Emmerys). Der er selvfølgelig også segmentering, fragmentering og ghettodannelse og masser af sociale problemer, men der er også en solid middelklasse – der vil deres by, og kommune. Der er fællesskab, og fællesskab er tryghed. Der er faktisk en del at lære af Vestegnen.

Steffen Jacobsen, forfatter

Velfærdsstaten kombinerede en succesrig industrialisering med social retfærdighed. Vore dages udfordring er lige så fundamental: Det gælder om at sikre økonomisk vækst og fremgang uden at bruge flere af naturens ressourcer.

Mikko Kosonen, Fmd. Tænk tanken Sitra

Mange af vore kunder er pensionsselskaber, der har et langsigtet perspektiv. Virksomheder,

der ikke er bæredygtige, vil ikke længere findes, når pensionen skal udbetales.
Amra Balic, direktør Blackrock

Den gamle historie om byen og blomsten bliver i disse dage genfortalt som en dystopisk sci-fi film. Bagtæppet er malet med en bred pensel i grå nuancer. Ingen blomster. Ingen saftige pærer, kaffe eller chokolade. I en verden uden bier er frugt en luksusvare forbeholdt de rige. En pessimistisk udlægning af den nærmeste fremtid. Bevares. Men ikke desto mindre er det den umiddelbare konsekvens, hvis honningbierne helt forsvinder.
Anette Bruun Jensen, lektor ved Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Landbohøjskolen

---

At gøre økonomien cirkulær er nok den største udfordring, vi står med.
Vi ved, det skal gøres, der er ikke noget alternativ.
Daniel Calleja Crespo, generaldirektør for miljø, EU-kommissionen

---

I forrige uge forsøgte præsident Donald Trump at spille vores to byer ud imod hinanden, da han trak sig ud af Paris-aftalen om klimaforandringer: ”Jeg er valgt til at repræsentere borgerne i Pittsburgh, ikke i Paris”, sagde han i den forbindelse. Som Borgmester i henholdsvis Pittsburgh og Paris vil vi gerne slå fast, at vi står tættere sammen end nogensinde. Selv om der er et ocean og et sprog imellem os, har vi et fælles ønske om at gøre det, der er bedst for vores borgere og vores planet. Det betyder, at vi skal glemme snæversynet provinspolitik og i stedet gå sammen ind i den globale udfordring, som kampen mod klimaforandringerne er. På den måde kan vi skabe en renere, sundere, mere fremgangsrig verden for borgerne i Paris, Pittsburgh og alle andre steder på kloden.
Anne Hidalgo, Borgmester, Paris og William Peduto, Borgmester, Pittsburgh

---

Økologiske landmænd opnår efterhånden den samme effektivitet som konventionelle. Så jeg tror, mange konventionelle varer vil blive udfaset. For hvorfor køre med dobbeltsortiment i kål, hvis man kan sælge det økologiske til næsten samme pris?
Svend Brodersen, ejer af Gram slot

Jeg mener nemlig ikke, at små excelark er den rette målestok at bedømmestore visioner ud fra. Cost-benefit-analyser kan måske være gode i det private erhvervsliv. Men når det handler om at udvikle vores fælles byrum, så må vi tænke i en større sammenhæng. Tænk, hvis vi i gamle dage aldrig havde anlagt noget, som ikke gav en økonomisk forretning. Så var Frederiksberg Have og byens grønne åndehuller da i hvert fald aldrig blevet bygget. Hvordan sætter man pris på de hundrede års livskvalitet, vi kan skabe til vores børn, børnebørn og oldebørn ved eksempelvis at åbne åen?
Ruben Kidde, mangeårig fortaler for Ladegårds Å-projektet

Gør klimaet en tjeneste: Drop amerikanske varer... Leder man efter gode grunde til at begynde en klimaaktivistisk livsstil, kan man således blot indstille frekvensen på de uhyrligheder, der for tiden kommer ud af Det Hvide Hus... Kampen er kun lige begyndt. Ja, faktisk knap nok, for det er en multifacetteret kamp: Det er kort sagt også andre steder end i stemmeurnerne, at oprøret med Trumps verdenssyn må pågå. Det indebærer i praksis ændringer i vores livsstil. Med blot fem år tilbage til, at CO2-budgettet for en halvanden grads varmere verden vil være opbrugt, må uskyldens tid nu endegyldigt være forbi.
Gregers Andersen, kulturforsker

Myrer er nogle af de mest succesfulde væsner på planeten. Det anslås, at der findes omkring 22.000 arter.. og fossile fund viser, at de første myrer optrådte for næsten 100 millioner år siden.. Det kan ikke understreges nok, hvor succesfulde myrer har været gennem tiden. I dag anslås det, at de tegner sig for 15-25 % af alle landdyrs biomasse (tørvægt af levende organismer). Myrer er så afgørende for landbaseret liv, at de omtales som økosystemernes ingeniører. Det betyder, at deres adfærd former miljøet og giver mulighed for, at utallige andre væsener kan eksistere.

Hugh Lynn, biolog

At bruge flis koster også energi til at fælde træet, hugge det op og transportere det. Hver gang Naturstyrelsen leverer et ton flis som biomasse, bliver der brugt mellem tre og ti liter diesel, men det er altså stadig en stor klimagevinst.

Søren Holgersen, red. Grønt Miljø

...vi havde varslet et totalt forbud mod brug af sprøjtemidler på et 67 ha stort areal nær grundvandsboringer... Der er blevet talt om, at dette forbud gør det umuligt at drive landbrug som erhverv. Det lyder jo underligt, når efterhånden mange landbrug i dag drives økonomisk rentabelt som økologisk landbrug – og her var endda tale om en ret stor kompensation.

Peter Hansen, Fmd. Teknik- og Miljøudvalget Egedal kommune

De byer der vælger at satse på den grønne byudvikling, kommer ind i en positiv spiral, hvor investeringerne skaber vækst, udvikling, renere miljø, og dermed bliver endnu mere attraktive for borgere, investorer og virksomheder.

Morten Nielsen, Direktør Sustainia

For år tilbage kortlagde ”The Economics of Ecosystems and Biodiversity” at op mod 50 pct. af omsætningen inden for farmaceutiske produkter stammer fra genetiske ressourcer. Også indenfor personlig pleje og kosmetik vil en stor del af ingredienserne stamme fra genetiske ressourcer. For en del virksomheder har bevarelse af biodiversitet således direkte betydning for deres muligheder for at udvikle nye produkter. Bl.a. derfor valgte VKH, som er en medlemsforening i DI, at underskrive en Business Pledge, hvor de forpligter sig til inden for deres egne produkter og leverandørkæder at beskytte biodiversiteten og sikre fair handel med genetiske ressourcer.

Karin Klitgaard, miljøpolitisk chef i DI

Jeg beder til, at vores ledere stopper med at pege fingre og kaste skylden på det politiske spil og i stedet søger en reel løsning til gavn for planeten og for alle os, der bor her.

Don Cheadle, Oscar-nomineret skuespiller

De flygtningestrømme, vi ser i verden i øjeblikket, er forfærdelige, men de er intet i forhold til de flygtningestrømme, vi vil se, hvis vi lader klimaet løbe løbsk. Så er det ikke krig, folk flygter fra, men tværtimod deres fysiske overlevelse, som de forsøger at sikre...

Det er egentlig meget enkelt. Hvis vi ikke passer på eksempelvis Arktis, vil vi heller ikke kunne passe på os selv. For hvis den hånd, der holder verden oven vande, smelter, er vi pludselig nede under havoverfladen, inden vi opdager det.

Emma Thompson, dobbelt Oscar vindende skuespiller

Det vil forhindre krige i at ekspandere, fordi vi kæmper mere og mere om energi og

ressourcer. Klimakampen vil punktere en masse af de regimer, der bruger deres energipenge på at kæmpe og skabe kaos i verden.

Mark Ruffalo, Oscar-nomineret skuespiller

Den intensive landbrugsproduktion har ikke indregnet en stor del af de omkostninger, som er forbundet med produktionen og konsekvenserne af den. Det er langt fra den reelle pris, som forbrugeren betaler for den billige flæsketeg i supermarkedet, og de ubetalte regninger sendes videre til borgerne via skattebilletten.

Per Kølster, fmd. Økologisk Landsforening

Skod er den affaldstype, som generer borgerne i Danmark allermest. Dette gælder også Albertslundborgerne. Skod findes på alle lokalitetstyper og store mængder specielt på lokaliteter med en høj frekvens af mennesker og trafik. Desværre oplever nogle mennesker ikke længere skod, som ”rigtigt” affald, men derimod som en del af det offentlige rum og ikke noget der kan gøres noget ved.

Hold Danmark Rent. Kortlægning af henkastet affald, Albertslund kommune 2016

Vi er kun interesseret i at gøre det billigere. Et privat firma er interesseret i at tjene penge.

Kaj Madsen, Slagslunde Fjernvarme, borger ejet selskab

Tænk, hvilket økonomisk råderum det ville give, hvis Folketinget beskedent besluttede at neutralisere halvdelen af prisdaldet på 4 kr. per liter. Med 2 kr. mere per liter benzin ville der stadig være råd til et ekstraforbrug, staten ville få et ekstra provenu på tæt ved 5 mia. kr. årligt, det ville gå bedre for den kollektive trafik, og den grønne omstilling ville gå nemmere. Drømmen om et samfund baseret på fossilfri energi ville komme nærmere.

Knud Vilby, journalist (efter at benzinprisen er faldet fra 14 til 10 kr.)

Min erfaring fra 35 år i beboerdemokratiet er at betonslum ikke er et spørgsmål om materialer, men en måde at administrere på.... Tar man ansvaret fra mennesker får man ansvarløse mennesker. Det betyder mere hærværk og en kultur hvor man nidkært våger over om andre har fået lov til lidt mere end en selv.

Lars Bremer, beboer, AB Syd Gård og Række

I Albertslund forbereder vi fjernvarmesystemet til CO2 neutralitet ved at omstille ledningsnettet til lavtemperaturfjernvarme... Ved at etablere lavtemperaturfjernvarme, kan vedvarende varmekilder indpasses i systemet og bidrage til at opfylde målsætningen om 100 % CO2-neutralitet.

Strategien ”Lavtemperaturfjernvarme i Albertslund – 2015”

Global opvarmning bliver i mine øjne slet ikke taget seriøst nok. Jeg tror, at den almindelige voksne har givet op. Vi står over for klodens største krise nogensinde. Og det ser helt sort ud. Der er ingen udvej. Vi løber lige ind i ondskabens hule, og ingen sætter farten ned.

Katinka Rex Coley, skoleelev, 13 år

Borgmestrene i de store amerikanske byer ønsker at skabe renere byer, fordi det er, hvad borgerne ønsker. Vi ser lignende projekter i mange andre byer. Det er en dyb trend, som magtskiftet i Washington ikke vil ændre på. Eksempelvis er bystyret i Atlanta, Georgia i færd med at implementere en stor plan, der både skal reducere biltrafikken og etablere nye grønne transportkorridorer med tusindvis af nye træer.

Monica Keaney, Redaktør på rapporten Cities100,
om grøn omstilling i verdens storbyer

I 2014 skabte husholdningerne 3,4 millioner ton affald plus 2,4 millioner ton erhvervsaffald gennem forbrug.... Det svarer til, at hver familie i gennemsnit skabte 1,2 ton affald som husholdningsaffald plus 0,8 ton erhvervsaffald i produktionen til familiens forbrug. Blandt varer købt i butikkerne blev der skabt mest affald i produktionen af tøj og kød.

Danmarks Statistik

Vi ser en stigende tendens i alle aldersgrupper, hvor folk går sammen i bofællesskaber. De ældre danner oldekoller, hvor de holder øje med hinanden, mens det for de unge mere er en markering af, hvor de står i forhold til miljø og bæredygtighed. Det er ikke en græsrodsbevægelse, men mere en bred, folkelig opmærksomhed på et mere bæredygtigt liv. Vi lever i et højtudviklet samfund, vi følger med i, hvad der sker ude i verden - og det er efterhånden tydeligt for de fleste, at vi er nødt til at leve på en anden måde for at passe på kloden.

De yngre familier opdager, at hverdagen med at hente, bringe, handle og lave mad ikke fungerer oven i krævende jobs. De vil gerne være sammen med deres børn og andre børnefamilier på en sjov og ukompliceret måde og være med til at gøre en forskel for miljøet – og økosamfundene er én måde at udleve den drøm på.

Anne Beim, professor, Kunstakademiets Arkitektskole

Set fra vores vestlige perspektiv er den måske største nyskabelse i FN's nye bæredygtighedsmål, at de også direkte berører os. Vi er ikke bare donerer, der hjælper med at løfte verdens fattige ud af armod, men vi skal blandt andet kigge kritisk på vores egen ulighed, og vores eget ressourceforbrug. Det er et tydeligt signal om, at vi ikke kan isolere os fra resten af verden. Sult, ulighed, rovdrift på naturressourcer er fælles problemer, selvom de tydeligst viser hovedet i udviklingslandene.

Karl Johnsen, redaktør Pengevirke

Jeg har en endnu større forståelse for sammenhængen mellem bæredygtig udvikling og alt andet. Hvis vi ikke håndterer udfordringerne fra klimaforandringerne... Konsekvenserne af det vil inden for en generation opsuge alle ressourcer. De omkostninger og konflikter, det vil udløse, vil skubbe alt andet til side”.

Mogens Lykketoft, afgående formand for FN's generalforsamling

---

Undersøgelser peger altså på, at klimaskadelig adfærd i reglen ikke skyldes, at danskerne ikke ønsker grøn udvikling, men derimod mangel på grønne alternativer. Handling forudsætter handlingsrum.... Befolkningen har masser af grønne værdier.

Theresa Scavenius og Malene Lindberg, Institut For Statskundskab, KU

Gennem vores køb af fossile brændsler finansierer vi selv de regimer, krige og terrorgrupper, som vi har ofret så ufatteligt mange menneskelige og økonomiske ressourcer på efterfølgende at bekæmpe, og som har sendt millioner af flygtninge på flugt. For ikke at tale om den største sikkerhedstrussel af dem alle: Den galoperende globale opvarmning, der truer selve vores eksistens på kloden. Af alle regioner i verden er Europa den, der importerer mest energi. 400 milliarder euro betaler EU hvert år for import af fossile brændsler.

Martin Lidegaard, tidl. udenrigsminister

Den udvikling, vi ser i Kina i forhold til opbremsning af væksten i udledningerne og i kulforbruget, er overraskende stor. De tal, vi ser for udbygningen af vedvarende energi globalt, er også overraskende gode. Der er noget i gang, som vi ikke havde forudset komme.

Christian Ibsen, direktør Concito

Som repræsentanter for 650 millioner borgere og 25 % af verdens bnp vil vi løfte sløret for nye markante skridt til at takle klimaændringer og luftforurening...

Som borgmestre er vi parate til de umådelige store udfordringer, klimaforandringerne vil medføre. Men vi kan ikke få opfyldt vores ambitioner om en bæredygtig fremtid uden støtte fra de millioner af borgere, vi repræsenterer. Tidspunktet er kommet til, at alle borgere i verdens byer skal hjælpe med at definere, hvad fremtiden skal bringe for klimaet og for deres by.

Borgmestrene i Paris, Rio De Janeiro, New York, Mexico City, København, San Francisco, Vancouver, Cape Town, Oslo, Stockholm, Warszawa, Athen, Basel, Rotterdam, Bogota, Caracas, Quezon city og Amman

---

Det er vigtigt at gentage budskabet om, at det ikke kun er nationalstaterne, der går i front for klimaet. Byer spiller en vigtig rolle, og det kommer de til at gøre i endnu højere grad i årene frem. Dertil kommer, at byernes klimakamp er løftestang for en meget bredere indsats, der handler om mere end klima..... byerne bruger den grønne byudvikling til også at løse andet og mere end klimaproblemet, for eksempel når klimainvesteringer bruges som anledning til samtidig at takle social ulighed og forbedre borgernes bolig- og levevilkår. Klimainsatserne er derved i bredere forstand med til at skabe bedre byer.

Morten Nielsen, Dir. Sustania. Jesper Nygaard, CEO Realdania.

Mark Watts, Dir. C40

Det bringer den amerikanske velstand i fare, hvis det ikke lykkes at opbygge en klimavenlig økonomi. Men med de rigtige handlinger lige nu kan vi skabe jobs og forstærke den amerikanske konkurrencedygtighed.

360 globale virksomheders henvendelse til Donald Trump. Herunder Levi Strauss & Co, L'Oreal USA, Nike, Mars Inc., Starbucks, Unilever, DuPont, General Mills, Hewlett-Packard, Kellogg's og Hilton

---

Fosfatmangel er mere truende for verdenssamfundet end oliemangel.

C. Robert Taylor, professor i landbrugsøkonomi, Auburn University i Alabama, USA

Plastik er et rigtig godt materiale, men vi menneskers håndtering af det er måske ikke altid hensigtsmæssig. Man bør have styr på sit affald. Ordentlig affaldsindsamling, genanvendelse og gerne et EU-forbud mod deponering af plast på lossepladser – det er gode initiativer at begynde med.

Helle Fabiansen, Miljøchef, Plastindustrien

I Plastindustrien er vi allerede gået i gang med flere initiativer.... Vi har for eksempel involveret os i et projekt, som udover at skaffe politisk opmærksomhed har til formål at demonstrere konkrete løsninger på, hvordan man kan fjerne det plastaffald, som allerede findes i havet. Ideen er, at eksisterende fisketrawlere i kombination med ny teknologi skal

fjerne affaldet fra udvalgte hotspots i kystnære områder og bringe det tilbage til land, hvor det skal genanvendes eller energiudnyttes. Ved at involvere lokale og nationale aktører i at udvikle metoder og redskaber til at indsamle og genanvende plastaffaldet fra havet reduceres mængden af affald, der flyder langs kysterne i Europa.

Helle Fabiansen, Miljøchef, Plastindustrien i Danmark

Det der ikke kan blive solgt, som er uundgåeligt madspild, genanvender vi til biogas. Det bliver simpelthen samlet i en biocontainer, der køres til et anlæg i Nyborg, som kan skille det organiske materiale fra emballagen og lave det til biogas. Så vi er med til at tage de første skridt i retning af en biogasøkonomi i Danmark. Vi sparer 10.000 tons CO2 om året ved at omdanne resterne til biogas.

Signe D Frese, miljøchef Coop

Vi synes, det er fedt at have vores mange spande, fordi vi ved, at vores affald nu bliver brugt mere fornuftigt.

Peter Juul, Valby

For nogle år siden syntes jeg, at det var langhåret med kødfrie dage. Nu gør jeg det bare. Det samme med affaldssortering. Man bliver klogere og finder ud af, at det ikke er særlig svært. .... Vi mennesker er helt fantastisk omstillingsparate. Mit liv, fra jeg var dreng til nu, er helt vendt på hovedet, og alligevel går jeg og tænker, at alt er, som det plejer. Så vi kan nemt ændre adfærd.

Anders Lund Madsen, entertainer

Jeg har glædet mig til at få flere containere. Så meget at jeg forud samlede i poser og kurve, hvilket fik min familie til at undre sig over, hvad jeg havde gang i. Det er sindssygt så mange råstoffer, vi hiver op af jorden til hurtigt forbrug.... Jeg kan blive lidt skræmt, for vi ved jo godt, at vores jordklode er under hård belastning.

Charlotte Fich, skuespiller

At forbruge er at leve – det synes at være et af de mest udbredte mottoer i dag. Faktum er i alt fald, at flere og flere forbruger mere og mere.... At forbruge, som vi gør i dag er ikke at leve. At forbruge på den måde er at dø. Det er at dræbe. Det er at ødelægge, forgifte og terrorisere.

Jens-André Herbener, religionshistoriker

Vi har produceret lige så meget plastik i de første ti år af det 21. århundrede som i de foregående 100 år. En tredjedel af al produceret plast bliver til emballage og andre produkter, der er beregnet til at blive smidt ud.

Susan Freinkel, Videnskabsjournalist og forfatter

Det er desværre ikke rigtigt, at initiativer, der sikrer mindre miljøpåvirkning pr. produceret enhed, gør væksten grøn. Den gunstige virkning af en sådan teknologi-optimering ophæves før eller siden af økonomiens vækst og samlede størrelse, og derfor er det en farlig forestilling at tro på ”grøn vækst”.

Økonomiprofessor Peter Victor, York University, Canada

Den chokerende kendsgerning er, at mennesker I Vesten ikke er blevet lykkeligere de seneste 50 år. De er blevet meget rigere, de arbejder meget mindre, de har længere ferier,

de rejser mere, lever længere og er sundere. Men de er ikke lykkeligere.
Professor lord Richard Layard, London School of Economics

Op til tre milliarder flere middelklasseforbrugere vil dukke op inden for de kommende 20 år sammenlignet med 1,8 mia. i dag.
McKinsey Global Institute

Helt konkret tjente vi i år 472.000 kr. på vores affald alt i alt. Det kan du sammenligne med, at vi i regnskabsåret 2010 måtte af med 5,3 mio. kr. for affaldshåndtering.
Jonas Engberg, Miljøchef, IKEA Danmark

For at tro på grænseløs vækst i en begrænset verden, må man enten være skør eller økonom.
Kenneth Boulding, forfatter

Ved at uddele disse naturvenlige poser til organisk materiale fra husholdningen er der større sandsynlighed for, at forbrugerne sorterer deres affald bedst muligt. Vores erfaring viser, at bioposerne påvirker forbrugerne til at tage den daglige affaldssortering mere alvorligt, fordi poserne i sig selv udstråler en naturvenlighed.
Jacob Nordqvist, affaldschef, Halsnæs kommune

Det mest udbredte haveideal deles desværre med landbruget. Målet er fuld kontrol over udvalgte sunde planter i god kraftig vækst. Dette ideal er jo helt naturligt på marken eller i køkkenhaven, hvor formålet er, at kunne høste en bugnende afgrøde, men sådan behøver man ikke tænke i sin have... Hvis man ønsker en naturhave, må man gøre lige det modsatte af landmanden på sin mark. Man må udvide det økologiske rum med alt det, som giver nogle anderledes levevilkår.
Rasmus Ejrnæs, biolog og seniorforsker, Århus universitet

Den største udfordring for omlægningen er ikke de enkelte teknologier – mange af teknologierne findes allerede, udfordringen er, at få teknologierne til at spille sammen, så vi har et system som kan levere energi, når vi har brug for det.
Kathrine Richardson

Den absolut største lærdom en have kan give er, at vores forhold til planeten ikke behøver at gå lige op. Så længe solen stadig skinner, og folk stadig kan planlægge og plante, tænke og gøre noget kan vi finde måder at sørge for os selv på, uden at forringe verden. Hvis vi bare gider forsøge.
Michael Pollan, forfatter og aktivist

Vi står over for et nyt liv og en ny form for grøn vækst, som vi kun aner konturerne af, men som åbner en ladeport af nye muligheder for at skabe arbejdspladser i Danmark, trivsel i det daglige, vældfærd i ordets oprindelige betydning.
Martin Lidegaard

Når organisk materiale i jorden nedbrydes.. udledes der også CO2. Til gengæld kan der også lagres store mængder CO2 ved at dyrke bestemte afgrøder. Økologisk landbrug bruger sædskifte og husdyrgødning i stedet for kunstgødning. I sædskifte er der ofte en stor andel af f.eks. kløvergræs, som specielt er med til at binde kulstof.

Lars A. Clark, biolog

Vi kæmper med næb og klør. Med hud og hår. Med passion og til tider aggression, bruger vi næsten hver en lejlighed til at bringe emnet op. Klima- og miljøpolitikken skal tales op og tages alvorligt. Og så er vi i øvrigt liberale.

Simone Basse og Stefan Anand Hammer, Venstres Ungdom, Aarhus

Mange tror, at økologisk produktion er dyrere end konventionel, men det er ikke tilfældet i Afrika. Her er økologi faktisk billigere, fordi landmændene ikke behøver investere i kunstgødning og pesticider, som de dårligt har råd til. Samtidig harmonerer metoderne godt med deres traditionelle dyrkningssystemer, og endelig er der bedre afsætningsmuligheder for de økologiske varer. Derfor vil udviklingen gå i økologisk retning i Uganda og mange andre afrikanske lande.

Musa Muwanga, Dir. NOGAMU, Ugandas økologiske landbrugsorganisation

---

Fiskerne ”høster” kun, de sår ikke. Og fiskene tilhører os alle. Derfor er det svært at tale om, at sælerne tager ”deres” fisk.

Bo Håkansson, biolog, DN

At eje en bil bliver som at eje en hest, om mindre end 20 år.

Elon Musk

Undersøgelsen peger altså på, at klimaskadelig adfærd i reglen ikke skyldes, at danskerne ikke ønsker grønne alternativer, men derimod mangel på grønne alternativer. Handling forudsætter handlingsrum.

Theresa Scavenius og Malene Lindberg,
forskere ved Institut for Statskundskab, KU

Vi har en kultur, der devaluerer omsorgsarbejdet. Om det drejer sig om omsorg for jorden, børnepasning eller sygepleje. Disse sektorer er de mest underfinansierede. Det er dem, som lider mest under besparelspolitikkerne. Og dog er det dem, som udleder mindst kuldioxid. Når vi taler om grønne job, tænker vi normalt på solpaneler. Men børnepasning er også grønne job!

Naomi Klein, forfatter og miljøaktivist

Landbrugsarealet udgør nu 63 procent af det samlede areal i Danmark, og 95 procent af vore oprindelige vådområder er forsvundet i det dyrkede land. Halvdelen af markernes dyr og planter er forsvundet, mens harer og agerhøns reelt er udryddelsestruede. Halvdelen af de danske vandløb er under EU's standard for god økologisk standard, og hormoner fra sostaldene gør fiskene til homozygoter. Braklægningsen i Danmark er faldet fra 178.000 ha i 2007 til 61.000 ha i 2009.

Jens Fisker, fmd. Landbrugsfagligt netværk i DN

Først skaber vi husene. Så skaber husene os.

Winston Churchill

Der er ved at opstå en myte blandt danskerne, politikerne og journalisterne: at halm er affald. Ja, sågar mange landmænd betragter halm som affald, man uden omkostninger for sit landbrug kan sende i ovnene på kraft- og varmegærkerne eller bruge til eksempelvis

udvinding af ethanol.

Halm er bare ikke affald, men er vigtigt foder til alle de organismer, der medvirker til at sikre jordens frugtbarhed på sigt. Halm er kulstof, mineraler og binder af kvælstof. På sigt dannes der humus af halm.

Søren Ilsøe, landmand

Jo mere man får af alting, jo mindre tilføjer hvert nyt bidrag til følelsen af velvære – uanset om der er tale om brød eller biler. Er du sulten, betyder et stykke brød alt for dig, men når først din sult er stillet, vil mere brød ikke give dig den samme tilfredsstillelse, men måske nærmere blive en pestilens, i takt med at det får lov til at ligge og mugne. Mange føler, at materialismen på den ene eller anden måde står i vejen for opfyldelsen af sociale behov.

Wilkinson og Pickett, forskere

Den hastigt forværrede biofysiske situation er mere end slem nok, men den er knap erkendt af et globale samfund, der er inficeret af den irrationelle overbevisning, at fysiske økonomier kan vokse evigt, og som lader hånt om den kendsgerning, at de rige i i- og u-lande bliver rigere, mens de fattige hægtes af. Og denne myte om evig vækst omfavnes ivrigt af politikere og økonomer som en undskyldning for at slippe uden om de svære beslutninger, menneskeheden står over for. Myten fremmer den umulige forestilling, at ukritisk økonomisk vækst er en kur mod alverdens problemer, mens den reelt – sådan som den aktuelt praktiseres – er sygdommen, der er selve den grundlæggende årsag til vor ikkebæredygtige globale praksis.

21 modtager af den prestigefyldte Blue Planet Prize, bl.a. tidl. norsk statsminister Gro Harlem Brundtland, tidl. cheføkonom i Verdensbanken lord Nicholas Stern, tidl. fmd. for FN's klimapanel Robert Watson, Nasa's chefklimaforsker James Hansen og den indiske agronom bag den grønne revolution M.S. Swaminathan

---

Afstande er kedelige i længden

Ukendt

Mennesker er gode på bunden, sagde fanden. De vil ikke ændre sig selv, men hinanden.

Piet Hein

Hvis vi bliver ved med at høste de lavhængende frugter, bliver det rigtig dyrt at nå de andre. Den intilligente måde at gøre det på er at pulje de projekter med lang og kort tilbagebetalingstid, så man får et gennemsnit på måske 15 år. Ellers kan de dyre indsatser blive rigtig dyre.

Susanne Kuehn, chefkonsulent, Rockwool

Vil du herske over naturen, må du adlyde dens lov.

Francis Bacon, engelsk 1600-tals filosof

Tang er også en overset ressource, når det kommer til kampen mod den globale opvarmning. For havets planter binder store mængder CO₂, og der er plads til, at havene kan binde meget mere CO₂.

Liv Mygind og Fie Kruse

Exxon Mobil kendte sandheden om fossile brændsler og klimaforandringer og løg om den for at beskytte deres forretningsmæssige interesser på bekostning af kloden.

Bernie Sanders, Præsidentkandidat, USA

Jeg tror, de fleste mennesker tænker, at temperatur og havniveau vil stige, så længe vi fortsat brænder fossile brændsler af, men når vi holder op med det, vil de falde igen. Men i virkeligheden vil det tage mange tusinder af år for det overskydende CO2 at forlade atmosfæren og blive lagret i oceanerne, og virkningen på temperatur og havniveau vil være tilsvarende langvarig.

Shaun Marcott, lektor i geovidenskab

Vent bare, om få dage kommer BP's årlige energirapport, og den vil helt sikkert gentage, at olieforbruget vil vokse og vokse de kommende årtier, så vi bliver nødt til at tillade dem at investere flere penge i nye borer, uanset om de koger planeten.

Jeremy Leggett, fmd. finanstænkertanken Carbon Tracker

Vi forventer at blive spændt til det yderste både økonomisk og operationelt i år på grund af El Niño, fordi tørken i høj grad vil ramme mennesker, der allerede er ramt af enten menneskeskabte katastrofer, altså konflikter, eller klimarelaterede problemer.

Caroline Hurford, kommunikations koordinator, Verdensfødevareprogram WFP

Biogas bliver af mange betragtet som en gevinst for klima og miljø. Men det er den kun, hvis en række kriterier er opfyldt. Der skal være styr på metanudslippet, og derudover er det helt afgørende, hvilke råvarer man bruger.

Torben Chrintz., videnschef, Concito

Mit råd til Lars Løkke – som jeg også har givet ham direkte – er: Hold fast i de høje grønne mål, og gør så, som danskerne altid har gjort, nemlig nå målene gennem stædige og pragmatiske løsninger.

Jens Birgersson, direktør Rockwool

Den største trussel for folkesundheden er klimaforandringer. Det er igen blevet konstateret af det anderkendte medicinske tidsskrift The Lancet. Alligevel har danske læger tilsammen investeringer for godt 2,3 milliarder kroner i kul-, olie- og gasvirksomheder. Det er helt grotesk, at vi læger, hvis profession er sundhedsfremme, investerer vores penge så skadeligt.

Anna Roe Rasmussen, Læge

Det er ikke sådan, at børnene bliver retarderede, men resultaterne tyder på, at de mister 3 til 5 point i intelligensmålingerne sammenlignet med børn, hvis mødre ikke havde højt indhold af sprøjtegiften chlorpyrifos i urinen.

Virginia Rauh, leder Columbia Universitys afdeling for børns sundhed

---

Benzinen her er billigere end vand. Så ingen tænker på at spare på benzinen. Folk spørger ikke om, hvor langt den kører på literen, når de køber en ny bil.

Ahmed Zaki, bilforhandler, Saudi-Arabien

Men det nye er, at internettet både har ændret vores vilkår for deleøkonomien (det er blevet meget lettere at dele via nettet) og har ændret vores opfattelse af det at dele. Hvor det tidligere var et økonomisk svaghedstegn at leje eller låne, er det i stigende grad en ressourcebevidst overskudshandling i dag.....

Det er samtidig forandringer, der kan vende op og ned på vores vækstbegreber: For hvad er vækst og velstand, hvis vi deler og genbruger i stedet for at eje og bruge los? Hvad er vækst, hvis vi måler velstand efter det, vi har adgang til – og ikke kun det, vi selv ejer? Og hvad med skattesystemet (grundlaget for velfærdssystemet) hvis vi bytter og deler i stedet for at producere som hidtil?

Michael Jarlner, International redaktør, Politiken

Ug

---

ens tanke 2015

Man skal ikke have støtte bare for at være landmand. Hvis man derimod gør noget særligt for at bevare og beskytte naturen, gør man noget særligt for at fremme en klimavenlig produktion, så synes jeg, det er OK, at vi belønner de landmænd, der går forrest.

Christel Schaldemose, MEP

(BNP) måler kort sagt alt undtagen det, der gør livet værd at leve.

Robert F. Kennedy

Vores planet og økonomi kan ikke overleve, hvis vi følger den hidtidige devise "tag, fremstil, brug og smid væk". Vi er nødt til at bevare værdifulde ressourcer og udnytte deres iboende økonomiske værdi til fulde. Den cirkulære økonomi handler om at mindske affaldsproduktionen og beskytte miljøet, men den handler også om en gennemgribende ændring af hele den måde, vores økonomi fungerer på. Ved at nytænke den måde, hvorpå vi producerer, arbejder og køber, kan vi skabe nye muligheder og arbejdspladser.

Frans Timmermans, EU der er ansvarlig for bæredygtig udvikling

---

Digtning der ikke beskæftiger sig med klimakrisen er ikke værd at beskæftige sig med, fordi klimakrisens konsekvenser i mange udlægninger er så total, at den allerede udgør et helt nyt grundvilkår for al menneskelig tænkning og aktivitet.

Lars Skinnebach, poet

Kina har taget det ubestridte lederskab, mens USA halser efter.

Christina Figueres, Klimachef, FN

Danmark er ikke langt foran alle andre lande med at omstille til et samfund med meget lave udledninger af drivhusgasser. Det er vigtigt at gøre sig klart, når man skal fastlægge Danmarks klimapolitiske ambitioner

Peter Birch Sørensen, Klimarådets formand, økonomiprofessor og tidligere overvismand

---

Intervention i Syrien er en vej til at forsvare russiske interesser på det energipolitiske felt. Den russiske økonomi er totalt afhængig af, at Moskva forsvare sit europæiske marked. Europa aftager 89 % af det russiske Gazproms produktion. For 10-15 år siden var der tale om næsten 100 %, og andelen er faldende.

EU leder efter nye leverandører. Senest har Saudi-Arabien indgået aftale med Polen om levering af olie til det, Moskva kalder "dumpingpriser". Og i sidste uge underskrev Polen en aftale med de tre baltiske lande om en olieledning, der vil gøre landene uafhængig af energi fra Rusland. Faldende russisk eksport til faldende verdensmarkedspriser kan blive katastrofalt for russisk økonomi.

Putin positionerer Rusland i forbindelse med en postborgerkrigssituation i Syrien... Der er

planer om to olieledninger, som skal løbe gennem syrisk territorium. Begge skal levere gas til Europa...

Herbert Pundik, Politiken

Vi tror, at produktionen af råolie toppede allerede i 2006. De eksisterende felter falder skarpt i Nordsøen, i USA, i Den Mexicanske Golf. For bare at opretholde dagens niveau er vi nødt til at finde fire nye "Saudi-Arabier". Det er en voldsom udfordring.

Cheføkonom Fatih Birol, Det Internationale Energi Agentur

Ifølge rapporten blev der udledt 36 milliarder ton CO₂ i 2013.

Forskerne forventer en ny udledningsrekord igen i 2014 med over 40 milliarder ton CO₂ - 65 procent over niveauet i 1990.

Global Carbon Project (GCP)

Jeg har meget sympati for regeringer, der iagttager de øjeblikkelige problemer og kæmper for at håndtere dem, men min sympati er meget mindre, hvis de ikke har en langsigtet vision, der giver den aktuelle retning mening.

Peter Victor, professor, canadisk økonom

Eftersom vi har overskredet grænserne for bæredygtighed, bliver den største udfordring at omstille livsstilen til at betone livskvalitet, mens vi kvantitativt reducerer vores efterspørgselsniveau... Hvordan vi håndterer denne ikkebæredygtige bølge af efterspørgsel – som ikke bare handler om "peak oil", men om "peak everything" – vil blive den største udfordring, vores art stilles overfor.

Jeremy Grantham, finansmand investeringsfonden Grantham Mayo Van Otterloo

---

Den seneste rapport fra IPCC viser entydigt, at havene stiger mere, og isen smelter hurtigere, end vi har troet.

Stefan Rahmstorf, fysiker, oceanograf, Potsdam Institute for Climate Impact Research

---

Vores globale økonomiske system er gået i stykker, men ikke på grund af kreditkrisen. Det er gået i stykker, fordi det er baseret på evig, ressourcebåret vækst uden nogen erkendelse af grænser.

John Fullerton, leder af Capital Institute, tidl. managing director J.P. Morgan

---

Der er krig på kniven mellem kapitalismen og klimaet. På den ene side de økonomiske love og på den anden side naturlovene. Og det bliver naturlovene, der vinder til sidst.

Naomi Klein, forfatter

Klimaforandringer er ikke længere en eller anden fjern udfordring. Det sker lige her, og det sker lige nu.

Faktum er, at klimaet forandres hurtigere end vores forestilling til at gøre noget ved det. Det må vi ændre. Vi handler ikke hurtigt nok.

Barack Obama, Præsident USA

Vi ser en voksende politisk handlekraft, vi hører Paven forsvare klimaet, vi hører G7-landene tale om en fossilfri økonomi – der er momentum, men vi har brug for meget mere. Risikoen er, at vi får en aftale i Paris, som får alle til at læne sig tilbage og tro, at nu

har vi klaret den, men Paris er kun begyndelsen.

Sir David King, professor, forskningschef og videnskabelig rådgiver. Om rapporten ”Climate Change, a Risk Assessment”

Hvis ikke vi sadler om nu, ædes vores velstand på af klimaforandringer, miljøkatastrofer, ukontrollerede folkevandringer og nye konflikter. Det kræver store forandringer både i produktionsmetoder og forbrugsmønstre – ikke mindst en supergrøn energipolitik. Det kræver ny infrastruktur og en stærkere uddannelses- og forskningsindsats, der når ud til alle hjørner af verden.

Mogens Lykketoft, fmd. FN’s generalforsamling

De danske forbrugere flår i øjeblikket økologiske varer ned fra hylderne, og det rummer en kæmpe mulighed for et presset dansk fødevarerhverv. Opfordringen herfra er: Grib den! Alene i COOP er økosalg vokset med 10 pct. siden nytår, og vi står i en situation, hvor mange butikker mangler økologiske varer, specielt kød og frugt og grønt..... og det er altså ikke længere kun et københavnerfænomen! Økosalg vokser i hele landet.

Jens Visholm, Fooodirektør, COOP og Paul Holmbeck, Direktør, Økologisk Landsforening

---

Kan deleøkonomien så hjælpe os til et lavere og dermed mere bæredygtigt forbrug? Svaret er, at det kommer an på, hvilket andet forbrug de deleøkonomiske initiativer fortrænger, og hvordan vi vælger at bruge de penge, vi har sparet ved at dele. Vælger man f.eks. at bruge de eventuelt sparede penge ved en deletjeneste på andet forbrug, kan det samlet set øge klimabelastningen.

Mikael Bellers Madsen, projektleder Concito

Der er grænser for vækst, og dansk landbrug er nu stødt ind i en af disse grænser. Vandmiljøet, og herunder også fiskeriet lider under landbrugets kvælstofforurening, så man kan ikke gøde mere uden at få problemer med EU og de danske natur- og vandforbrugere.

Anders Borgen, Cand.agro. og økologisk planteforædler

Ja, man skulle unde sig en dag som turist i Albertslund, med dens mangfoldighed.

Anja Sørensen

Bare et eksempel: Den 22. september 2013 besluttede borgerne i Tysklands næststørste by Hamburg at tage deres elektricitets-, gas- og varmforsyning tilbage. Energiwende hedder projektet, der skal sikre en hurtig overgang til vedvarende energi – en udvikling som befolkningen selv vil have hånd i hanke med.

Hans Pedersen, redaktør ”Råstof”

Tiden er inde til en ny fase. Vi skal trykke speederen i bund, når det gælder elektrificering. Vores vision er, at Danmark skal være den mest elektrificerede nation i den mest elektrificerede region i verden. Vi skal bruge mere vindmøllestrøm i store varmepumper i fjernvarmen, og i vores hjem skal små varmepumper erstatte oliefyret. Vi skal sikre en bilbeskatning, der giver plads til elbilerne, og vi skal have udviklet lagringsteknologi. Og så skal elafgifterne ses efter. Det er et paradoks, at det, vi skal bruge mere af – el til opvarmning og transport – beskattes hårdere end den olie, vi skal udfase.

Lars Aagaard, adm. direktør, Dansk Energi

Hvis forældre, stat og kommuner ville kæmpe for en bæredygtig omstilling her og nu med den samme rasende ildhu, som de bruger i deres antirygekampagne, ville deres omfattende og sociale ekskluderende rygeforbud være nemmere at bære for os meget miljøbekymrede rygere, som insisterer på, at der også skal være plads til nydelse, især med de meget dystre fremtidsudsigter, der er for mennesker og miljøet som helhed.

Hanne Schmidt, arkitekt

Der er en alvorlig sammenhæng mellem det, at folk spiser mere kød... og ødelæggelse af miljøet... og som mange andre mennesker, spiser jeg mindre kød nu end jeg før har gjort. Al Gore, tidl. vicepræsident i USA

Kød betyder stort vandspild og skaber en masse drivhusgasser. Det lægger et enormt pres på verdens ressourcer. En vegetarisk kost er bedre.

Lord Nicholas Stern, økonom og klimaekspert

Nogle siger: Hvis omstillingen bliver succesfuld, vil systemet sætte sig imod. Men omstillingsbevægelsen er mangeartet, har intet lederskab, er forskellig fra sted til sted og opererer med en etik, der handler om at skabe løsninger og søge dialog. Omstillingen skal føles mere som en fest og mindre som en protest.

Rob Hopkins, Transition Towns

Jeg frygter, at vi bliver lettere at manipulere med, hvis vi ikke har forståelse for, hvordan vores samfund kom hertil. Vi kan ikke forholde os til det, som politikerne vil have os til at se som det nyttige for samfundet, hvis vi ikke har historiebevidsthed. Den, der kender sin historie, kan gøre sig til en del af den og bliver ikke så let offer for påstanden om, at fremtiden er belagt med nødvendigheder.

Michael Böss, lektor, Aarhus Universitet

Typisk var energioutputtet ti gange større end det, der kom ind. I dag har landbruget en meget høj arbejdsproduktivitet og får en masse energiinput fra fx pesticider, drivmidler til maskiner og kunstgødning. Nogle gange er energioutputtet ligefrem lavere end det, der kommer ind i produktionen. Særligt den animalske produktion er problematisk med en entydig negativ energibalance.

Inge Røpke, Professor i økologisk økonomi

Menneskets natursyn har gennem historien været bestemmende for, hvordan vi har indrettet vores byer. I dag har vi indset, at vi ikke står over og ikke kan kontrollere naturen. Hvorfor så ikke lære af naturen, når vi designer vores byer?

Stig L. Andersson, landskabsarkitekt

Bomuldsproduktionen er stærkt belastende. Den lægger beslag på jord, det kræver meget gødning, og man bruger mange pesticider. Selv om man bruger økologisk bomuld, er der stadigvæk et stort ressourceforbrug. Vores langsigtede ambition er derfor at lave et lukket kredsløb for tøjfibre fra gammelt tøj til nyt tøj. På den måde behøver mode ikke at være et miljøproblem.

Henrik Lampa, Bæredygtighedschef H&M

Koblingen til økologi er klar for mig: Det er bedre for os selv og vores jord, at vi spiser ren mad uden rester af sprøjtegifte. Med til en kristen tankegang hører, at vi skal passe godt

på hinanden og den jord, vi lever på.... Der blev ikke brugt pesticider i paradiset.
Helene W. Rasmussen, sognepræst

Tag ikke fejl af mig. Jeg er kapitalist. Jeg er the bad guy. (Men) vi har brug for en revolution af kapitalismen. Kapitalismen søger udelukkende at optimere udbyttet af den finansielle kapital. Dette er den grundlæggende brist. For vi forbruger også af den sociale kapital og naturkapitalen.

Peter Bakker, formand og CEO for World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)

Genbrug er ikke længere blot en tendens i tiden. Det er et reelt forretningsområde, der fungerer direkte med Renosyds vision om at gå fra affald til værdi.

Kristian Skovhus, bestyrelsesformand Renosyd

Vi ved, at vi inden for de næste cirka 20 år kommer til at opleve massive prisstigninger på råvarerne, fordi de vil blive efterspurgt i et omfang, der ganske enkelt ikke kan imødekommes. Konkurrencen bliver hård, priserne høje, og virksomheder og samfund, der vil overleve, bliver nødt til at tænke i alternative løsninger og modeller, og det er der mange, der er i gang med... I fremtiden bliver det mindre centralt at eje ting. Det kommer mere til at handle om at have adgang til dem.

Ole Morten Petersen, direktør, DAKOFA

Hvorfor har vi et ideal om, at vore boliger skal se ud, som de er lavet på et samlebånd? Hvorfor hylder vi samlebåndets ide, hvor intet personligt udtryk er tilladt? Hvordan er disse vaner dog opstået? Hvordan kan vi modvirke denne tendens, så vi får et mere levende miljø med noget at se på, og noget at tage stilling til?

Ebbe Sonne, Galgebakken

Vand er så grundlæggende for vores liv og velfærd, at ustabile vandressourcer hurtigt kan afføde andre kriser såsom fødevaremangel, ødelagte økosystemer, sygdomsspredning og social ustabilitet – og dermed føre til menneskelig lidelse og flytningestrømme, der kan påvirke det meste af vores klode.

Mads Møller, direktør, Grontmij Water & Energy

Jeg tror personligt ikke på et vækstbegreb baseret på stigende forbrug i en verden af begrænsede ressourcer, men vi skal gøre os umage med, hvordan vi taler om dette. At sige 'forbrug mindre' opfattes som et angreb på selve økonomien, hvorimod folk gerne tager imod et budskab om at spille mindre. At arbejde frem imod en cirkulær økonomi, imod bæredygtighed, meningsfulde relationer mellem mennesker, berigende oplevelser osv. er den rette måde at gå frem.

Man kan let føle sig hjælpeløs, men hvis man tager del sammen med andre, bidrager konkret til forandringen og faktisk kan se den, så er det dér, håb kan hentes.

Jack Macy, Zero Waste

2014 er det varmeste år i Danmark nogensinde målt af DMI... Hvad det har af konsekvenser i vores lille gartnerverden, har vi allerede kunnet se. Vi har slået græs flere gange end vi plejer og sæsonen for græsslåning har været længere. Vi kan se på buske og træer, at de afmodner senere og derfor har en længere vækstsæson.... De ændrede vækstvilkår betyder også, at enkelte af vores nuværende plante- og dyrearter ikke vil kunne klare sig og nye vil

tilpasse sig. Vi har i de senere år set en del plantesygdomme i Danmark, som vi tidligere kun så i varmere egne. ...vi står overfor nogle helt nye udfordringer i det danske landskab, og det er vigtigt, at vi som gartnere, der arbejder med at pleje af de grønne områder, følger med i udviklingen og er foran..

Kim Vanner, gartner, Galgebakken

Er økologiske varer for dyre? Nej, konventionelle er for billige. Hvis vi medregnede alle de omkostninger, det industrielle landbrug påfører os, men som erhvervet for nuværende ikke betaler, vil det være mere fair. For os som befolkning, for husdyrene og for naturen.

Lone Vitus, Økologisk landmand og forfatter

San Francisco by og kommune og dets miljøafdeling støtter ikke forbrænding af husholdningsaffald eller nogen anden form for materialedestruktion ved høje temperaturer. San Francisco myndighedernes hjemmeside "Zero Waste"

Affald er ikke blot noget, der skal bringes af vejen så skånsomt som muligt,. Det er en strategisk ressource for industri og landbrug. Da råstofferne er svære at hente ud af asken, skal vi sortere langt mere og brænde langt mindre.

Eskild Thuesen, civilingeniør, afdelingschef Frederiksberg kommune

---

Det er, som om det er lykkedes nogen at sige, at det er energipriserne i Danmark, der er skyld i vores konkurrenceevne, og det er da dog så faktisk forkert, som det nu kan være. Det er bare ikke rigtigt.

Niels Bjørn Christiansen, Direktør, Danfoss

Dernæst skal vi satse på grønne afgifter, der kan dreje forbruget væk fra det, der forværrer klimaet og miljøet. Samtidig må vi have lovgivning, der understøtter deleøkonomien og genbrug.

Mogens Lykketoft, kommende formand for FN's generalforsamling (2015-16)

Jeg støtter Lars Vilks, Charlie Hebdo og alle andre kunstneres ret til at tegne, hvad de vil. Men det er ikke det sammen som, at jeg støtter deres ytringer eller at jeg som kunstner føler mig forpligtiget til selv at lave tilsvarende udsagn.

Jeg tror ikke på, at man skaber dialog og tolerance ved at mobbe og tirre folk med kunst, som forhåner noget, som andre betragter som helligt. Hvis man kommer med krig, så får man ofte krig, en krig jeg ikke vil være kriger i.

Jens Galschiøt, kunstner

Et samfund kan kun eksistere, hvis vi interesserer os for hinanden.

Joy Benzon, frivillig i "Home-Start"

Vores byer er i dag bygget til, at vi bor isoleret. Det at dyrke mad i sin forhave er at vende op og ned på den tendens. Forhaven, som med sine græsplæner meget tydeligt signalerer, at der er tale om privat område, har potentiale til også at åbne sig til offentligheden.

Fritz Haeg, Edible Estates: Attack on the front lawn

Jeg mødte på et tidspunkt en kvinde, der arbejdede med at udvikle og motivere andre kvinder til at tage ansvar for deres egne liv ved at engagere sig i fællesskaber og dermed udvikle og støtte hinanden. Jeg er blevet meget inspireret af hende til hele tiden at have

fokus på, at det er mennesker, der flytter mennesker.
Nadia Ismail, bioanalytiker og sundhedsformidler

Nu har vi endda fået opstillet en særlig reol til genbrug for børn. Her kan børnene stille det legetøj, de spil og de bøger, de ikke mere har brug for, men som andre børn kan få glæde af. Og samtidig kan de være heldige at finde noget andet, de selv kan bruge, og som andre børn har afleveret til genbrug.

Hans Kristian Andersen, medl. Genbrugsgruppen, 4 Række, Albertslund Syd

---

Hvis du mangler en bog, skriver du det på vores onlineforum, og hvis der er en, der har den, går du bare derover og låner den. Man hjælper hinanden og passer på hinanden – det er det, som bærer det.

Claus Borup Skovsgaard, Lange Eng

Tekniske løsninger findes langt hen ad vejen, men omstilling kræver mere end viden, manualer, visioner og opslagsværker. Omstilling er ikke kun en teknisk og økonomisk men også en kulturel og social udfordring, og vejen dertil er ofte kringlet.

Peder Agger, tidl. fmd. Etisk Råd